

ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

Knowledge and Behavior According to Sufficiency Economy of Students in
Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology

Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology

Ladkrabang

รศ.ดร.วิไลพร วรจิตตานนท์

ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

RCH
LG

395

K5

0498ค

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน.....

106023

ISBN 978 - 974 - 8308 - 62 - 3

5 21 0 2552

b. 1016 043
i.....

ชื่อเรื่องวิจัย : ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ผู้วิจัย : รศ.ดร.วิไลพร วรจิตตานนท์

สถาบัน : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปี พ.ศ. : 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจและระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 – 4 ทุกสาขาวิชา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 294 คน ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบโควตา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบวัดความรู้ความเข้าใจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งคำถาม มีลักษณะเป็นแบบถูก-ผิด จำนวน 10 ข้อ และเป็นแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนคือ ข้อที่ตอบถูกต้องให้ 1 คะแนน ส่วนข้อที่ตอบไม่ถูกต้อง ไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ข้อ ให้ 0 คะแนน รวมทั้งหมด 20 ข้อ และแบบวัดพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีลักษณะเป็นสถานการณ์ให้นักศึกษาได้ศึกษา แล้วกำหนดคำตอบเป็นแบบเลือกตอบจำนวน 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ คะแนนของแต่ละข้อคำถาม คือ 1-3 คะแนน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยร้อยละ และสหสัมพันธ์ Pearson Product Moment

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังทุกสาขาวิชาและโดยรวม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง มีพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับพอใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Research Title : Knowledge and Behavior According to Sufficiency Economy of Students
in Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology
Ladkrabang

Researcher : Associate Professor Dr.Wilaiporn Worrachittanon

Institute : Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology
Ladkrabang

Year : 2008

ABSTRACT

The purpose of this study were to 1) study the knowledge and behavior according to sufficiency economy of students in Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang 2) study the relationship between knowledge and behavior according to sufficiency economy of students in Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang. The sample were 294 undergraduate students from academic year 2/2007 in Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, who were selected by quota sampling technique. Research instrument were 1) achievement test which consisted of 10 items in true-false form and 10 items in multiple choice form 2) behavioral test consisted of 20 items in multiple choice form .

The result were as followed :

1. The knowledge according to sufficiency economy of students in Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang was at moderate level. The behavior according to sufficiency economy of students in Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang was at good level.
2. The relationship between knowledge and behavior according to sufficiency economy of students in Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang was statistically significant at .01 level .

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณสุรชัย จันมน อาจารย์
ดวงฤดี ถิ่นวิไล คุณศักดิ์ชัย เพชรสุวรรณ ที่มีส่วนให้การช่วยเหลือในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง ที่สนับสนุนงบประมาณจากเงินรายได้ประจำปีงบประมาณ 2551 ภายใต้โครงการ
สนับสนุนงานวิจัยที่มุ่งเน้นผลิตนักวิจัยหน้าใหม่ให้กับผู้วิจัยครั้งนี้

วิไลพร วรจิตตานนท์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

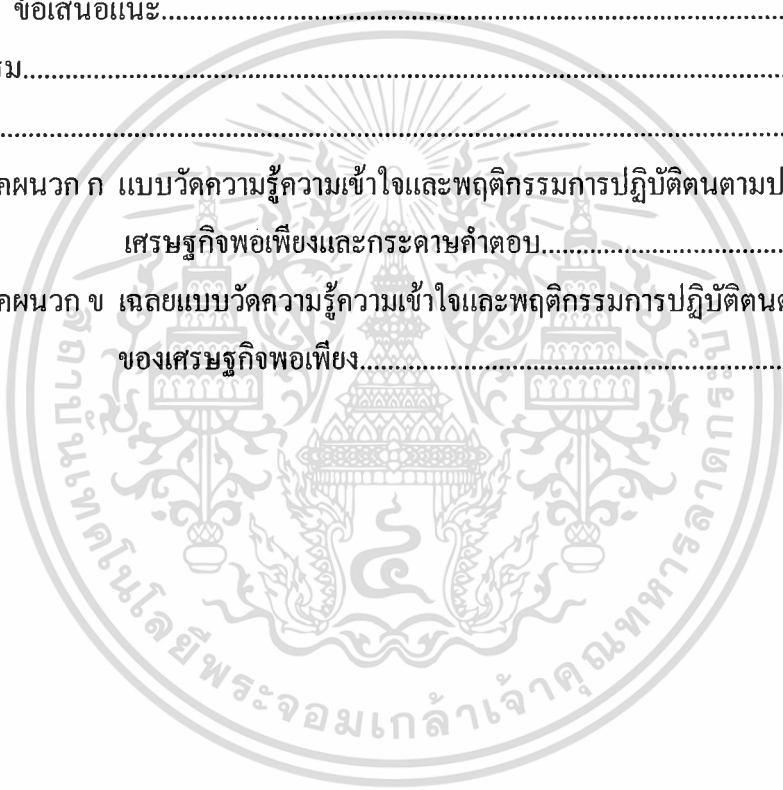
หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	IV
สารบัญ.....	V
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญภาพ.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	2
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 ความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	6
2.2 เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม.....	7
2.3 ทฤษฎีใหม่ 3 ชั้น ในเศรษฐกิจพอเพียง.....	8
2.4 การบูรณาการกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	9
2.5 กรณีศึกษาในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในภาคปฏิบัติ.....	12
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	20
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	23
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	23
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งนี้ 3.4 อีกรวีเคราะห์ข้อมูล.....

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	32
4.1 สรุปผลการวิจัย.....	32
4.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	32
4.3 ข้อเสนอแนะ.....	34
บรรณานุกรม.....	35
ภาคผนวก.....	37
ภาคผนวก ก แบบวัดความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงและกระดาษคำตอบ.....	38
ภาคผนวก ข เฉลยแบบวัดความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง.....	45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนนักศึกษาที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชาและชั้นปี...	23
4.1 จำนวนนักศึกษา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยร้อยละ ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.....	28
4.2 จำนวนนักศึกษา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยร้อยละ ระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	29
4.3 สหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.....	30

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	3
2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีรวมทั้งแบบแผนการดำเนินชีวิตของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต ทำให้คนส่วนใหญ่ในสังคมมุ่งเน้นแสวงหาวัตถุมากขึ้น เป็นสังคมของการบริโภคนิยม เร่งการเจริญเติบโตทางด้านวัตถุ ซึ่งส่งผลให้เกิดการเร่งใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในโลกนี้ เกิดการแข่งขันกันแย่งชิงของที่มีวัตถุ ทำให้เกิดปัญหากับมนุษย์ในทุกระดับตั้งแต่ระดับส่วนบุคคล ครอบครัว สังคมระดับเมือง ระดับประเทศและระดับโลก ปัญหาของการพัฒนาที่ผ่านมาคือ หนี้สินเพิ่ม/สัดส่วนเงินออมลด ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม/ภัยธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของครอบครัวและชุมชน ค่านิยม/ศีลธรรม/จรรยาบรรณ เสื่อมลง (ปริยานุช พิบูลสราวุธ. 2550. 5) [Internet]

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ๆ ระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุค โลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับ เศรษฐกิจพอเพียง เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2540 ประเทศเนเธอร์แลนด์ เดนมาร์ก สวิตเซอร์แลนด์ เป็นตัวอย่างของประเทศที่เคยยากลำบากและเสียดุล ต่อเมื่อพัฒนาประเทศแบบเศรษฐกิจพอเพียงจึงกลับเข้มแข็ง ได้สมดุล และเติบโตไปได้ด้วยดี (ประเวศ วะสี. 2542 : 4) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ทรงพระกรุณาปรับปรุงแก้ไขพระราชทานเป็นที่มาของนิยาม “ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข” ที่คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นำมาใช้ในการรณรงค์เผยแพร่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านช่องทางต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยความ “พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน” บนเงื่อนไข “ความรู้ และคุณธรรม” (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. 2550 : 1) [Internet]

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักที่คนไทยทุกคน ทุกระดับสามารถนำไปปฏิบัติได้ ไม่ใช่เฉพาะเกษตรกร ชาวไร่ ชาวนา แต่หมายถึง ทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทุกศาสนา ทุกอาชีพ สามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับตนเองได้ในทุกๆ เรื่อง ทั้งการดำเนินชีวิตประจำวัน การศึกษาเล่าเรียนหรือทำงานในสาขาใดๆ เศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้ปฏิเสธทุนนิยม ไม่ได้ให้อยู่อย่างซอมซ่อ ไม่ได้ปฏิเสธความร่ำรวย ไม่ใช่การค้าไม่หวังกำไร ประเทศเล็กค้าขาย ไม่ใช่ความเขลาหลัง ไม่ได้ต่อต้านการเปลี่ยนแปลงสู่สิ่งใหม่ๆ แต่เป็นแนวคิดให้ใช้ปัญญาปรับตัวให้เข้ากับกระแสของการเปลี่ยนแปลงอย่างพอเหมาะพอดี เพื่อความก้าวหน้าที่สุด

มั่นคงและยั่งยืน เศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนและการบริหารจัดการ ดังนั้นจึงให้ความสำคัญกับการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจและสังคมให้เข้มแข็ง รักษาความสมดุลของทุนและทรัพยากรในมิติต่างๆ เน้นการพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป เป็นขั้นเป็นตอน เพื่อให้มีความแข็งแรง ให้รู้เท่าทัน ให้มีความพร้อมที่จะออกไปแข่งขันให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ เศรษฐกิจพอเพียง เน้นการปฏิบัติที่ไม่ประมาท คือเน้นให้ดำเนินชีวิตบน “ทางสายกลาง” ก็คือความพอเหมาะพอดี ไม่น้อยเกินไป ไม่มากเกินไป ไม่สุดโต่ง ไม่โลภมาก ไม่ฟุ้งเฟ้อจนเกินฐานะ แต่ก็ไม่ใช่ตระหนี่ถี่เหนียว หรือประหยัดจนขาดแคลน (เจ เอส แอล. 2550)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม เป็นคณะหนึ่งในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีมุ่งเน้นการผลิตครู จึงเป็นคณะที่มีความสำคัญเนื่องจากบัณฑิตของคณะบางส่วนเมื่อจบการศึกษาแล้วจะออกไปประกอบอาชีพครู ครูเป็น บุคคลที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับเยาวชนของประเทศ ถ้าครูสามารถปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีกับศิษย์ในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านความรู้ที่เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพในอนาคต และพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างในการดำรงตนแล้ว จะทำให้เกิดการเลียนแบบในพฤติกรรมทางบวกที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้ปัญหาสังคมในปัจจุบันลดน้อยลงได้ การมีความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาในสังคมได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งผลการวิจัยที่ค้นพบจะสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการทำ ความเข้าใจคุณลักษณะของนักศึกษาและนำไปใช้ในพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในระดับห้องเรียนและระดับอื่นๆ ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

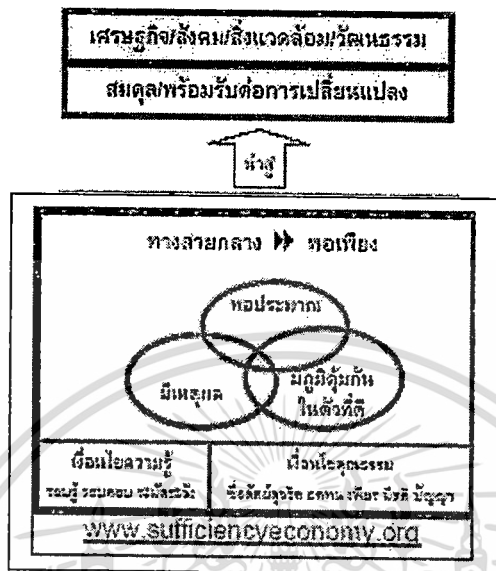
1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจและระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.3 สมมติฐานการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่วางไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการสื่อสารเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
 นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมี
 ความสัมพันธ์กัน

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของ ปรียานุช พิบูลสรวุฑ (2550: 5) [Internet] ที่กล่าวถึง ทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 – 4 ทุกสาขาวิชา คณะครุศาสตร์ อดุทธสาหรกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 1263 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 – 4 ทุกสาขาวิชา คณะครุศาสตร์ อดุทธสาหรกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 294 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970 : 607-610) ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบโควตา

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัยนี้มี 2 ตัวแปร คือ ความรู้ความเข้าใจตามปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงและพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.3 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยครั้งนี้ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนมีนาคม 2551

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตแก่ชาวไทย ด้วยหลัก 3 ห่วง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 2 เงื่อนไข คือ มีความรู้และมีคุณธรรม ดังรายละเอียดดังนี้

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่น้อยเกินไป ไม่มากเกินไป หรือไม่สุดโต่งไปข้างใดข้างหนึ่ง และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

ความมีเหตุผล หมายถึง ทุกการตัดสินใจ การกระทำ การลงทุน ต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล คำนึงถึงเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลคาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมที่จะเผชิญผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากทั้งภายในและภายนอก

มีความรู้ หมายถึง มีความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวังในการนำความรู้ วิทยาการเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการปฏิบัติ

มีคุณธรรม หมายถึง มีความตระหนัก มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทน มีความเพียร และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ความรู้ความเข้าใจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบแบบวัดความรู้ความเข้าใจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่วัดด้านพุทธิพิสัย ระดับความรู้ความจำและความเข้าใจเกี่ยวกับ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยมีเงื่อนไข 2 ประการ คือ เงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม แบบวัดมีลักษณะเป็นแบบถูก – ผิด จำนวน 10 ข้อ และแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคือ ข้อที่ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดได้ 0 คะแนน

พฤติกรรมกรปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบแบบวัดพฤติกรรมกรปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่วัดด้านพุทธิพิสัย ระดับการนำไปใช้เกี่ยวกับ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยมีเงื่อนไข 2 ประการ คือ เงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม แบบวัดมีลักษณะเป็นสถานการณ์ให้ผู้ตอบแบบวัดได้ศึกษา แล้วกำหนดคำตอบเป็นแบบเลือกตอบจำนวน 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ในแต่ละข้อมีคะแนนเต็ม 3 คะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ ถ้าเลือกตัวเลือกที่แสดงถึงการ

มีพฤติกรรมการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจนได้ 3 คะแนน ถ้าเลือกตัวเลือกที่แสดงถึงการมีพฤติกรรมการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นบางส่วนได้ 2 คะแนน ถ้าเลือกตัวเลือกที่แสดงถึงการมีพฤติกรรมการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพียงเล็กน้อย ได้ 1 คะแนน

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 – 4 ทุกสาขาวิชา คณะครุศาสตร์ อดสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอเกี่ยวกับ
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

2.1 ความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตแก่ชาวไทย ด้วยหลัก 3 ห่วง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 2 เงื่อนไข คือ มีความรู้และมีคุณธรรม(เจ เอส แอล. 2550. และ สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.). 2549 : 12-13) ดังรายละเอียดดังนี้

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่น้อยเกินไป ไม่มากเกินไป หรือไม่สุดโต่งไปข้างใดข้างหนึ่ง และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

ความมีเหตุผล หมายถึง ทุกการตัดสินใจ การกระทำ การลงทุน ต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล คำนึงถึงเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลคาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ

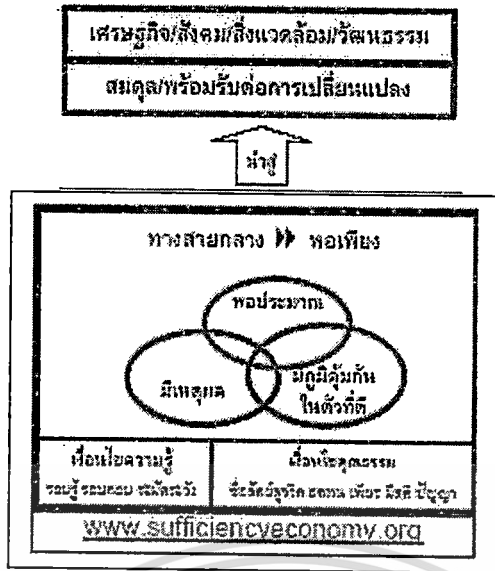
การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมที่จะเผชิญผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากทั้งภายในและภายนอก

มีความรู้ หมายถึง มีความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวังในการนำความรู้ วิทยาการเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการปฏิบัติ

มีคุณธรรม หมายถึง มีความตระหนัก มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทน มีความเพียร และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถสรุปเป็นภาพได้ดังภาพที่ 2.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม

ประเวศ วะสี (2542 : 4-6) ได้กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคมว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับ เศรษฐกิจพอเพียง เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2540 ที่จริงทรงมีพระราชดำรัสทำนองนี้มาเป็นเวลานานถึง 27 ปีแล้ว แต่ไม่ค่อยมีใครได้ยิน ต่อเมื่อวิกฤติเศรษฐกิจครั้งใหญ่ในปี 2540 จึงได้ยินกันมากขึ้น แต่กระนั้นก็ตาม ก็มีผู้พูดถึงทางสายกลาง โดยนัยว่า เศรษฐกิจพอเพียง เป็นการสุดโต่งไปอีกข้างหนึ่ง เรื่องนี้ไม่ควรกล่าวแบบง่าย ๆ หรือกล่าว “ดู” แต่ควรทำความเข้าใจเชิงให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

เศรษฐกิจพอเพียง ไม่ได้แปลว่าไม่เกี่ยวข้องกับใคร ไม่ค้าขาย ไม่ส่งออก ไม่ผลิตเพื่อคนอื่น ไม่ทำเศรษฐกิจมหภาค สิ่งเหล่านี้หลายคนอาจคิดเอาเอง พูดเอาเอง และกลัวไปเองทั้งนั้น ถ้าจะกระตักกันสักหน่อยก็ขอกล่าวว่า “พระเจ้าอยู่หัวไม่ใช่คนโง่” ที่ทรงกล่าวถึงเรื่องนี้

ประเทศเนเธอร์แลนด์ เดนมาร์ก สวิตเซอร์แลนด์ เป็นตัวอย่างของประเทศที่เคยยากลำบากและเสียดุล ต่อเมื่อพัฒนาประเทศแบบเศรษฐกิจพอเพียงจึงกลับเข้มแข็ง ได้สมดุล และเติบโตไปได้ด้วยดี

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงพอเพียงในอย่างน้อย 7 ประการด้วยกัน คือ

1. พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน
2. จิตใจพอเพียง ทำให้รักและเอื้ออาทรคนอื่นได้ คนที่ไม่พอจะรักคนอื่นไม่เป็น และทำลายมาก
3. สิ่งแวดล้อมพอเพียง การอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อม ทำให้ยังชีพและทำมาหากินได้ เช่น การทำเกษตรผสมผสาน ซึ่งได้ทั้งอาหาร ได้ทั้งสิ่งแวดล้อม และได้ทั้งเงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมิได้คุ้มครองเนื้อหา และต้องอ้างถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. **ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง** การรวมตัวกันเป็นชุมชนที่เข้มแข็งจะทำให้สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาความยากจน หรือปัญหาสิ่งแวดล้อม
5. **ปัญญาพอเพียง** มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติและปรับตัวได้อย่างต่อเนื่อง
6. **อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง** วัฒนธรรมหมายถึง วิถีชีวิตของกลุ่มคนที่สัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ดังนั้นเศรษฐกิจจึงควรสัมพันธ์และเติบโตขึ้นจากฐานทางวัฒนธรรมจึงจะมั่นคง
7. **มีความมั่นคงพอเพียง** ไม่ใช่รูดวาบ เดี่ยวจนเดี่ยวรวยแบบกระพริบหาย เดี่ยวตกงานไม่มีกินไม่มีใช้ ถ้าเป็นแบบนี้ประชาชนทุกข์คงทนไม่ไหวต่อความผันผวนที่เร็วเกิน จึงสุขภาพจิตเสีย เครียด เพี้ยนรุนแรง ฆ่าตัวตาย ตัดยา เศรษฐกิจพอเพียงที่มั่นคงจึงทำให้สุขภาพจิตดี

เมื่อทุกอย่างพอเพียงก็เกิดความสมดุล ความสมดุลคือความเป็นปกติและยั่งยืน ซึ่งเราอาจเรียกเศรษฐกิจพอเพียงในชื่ออื่นๆ ว่า เศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจสมดุล เศรษฐกิจบูรณาการ เศรษฐกิจศีลธรรม นี่คือนิยามเศรษฐกิจทางสายกลาง หรือเศรษฐกิจแบบมัชฌิมาปฏิปทา เพราะเชื่อมโยงทุกเรื่องเข้ามาด้วยกัน ทั้งเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ที่จริงคำว่า เศรษฐกิจ เป็นคำที่มีความหมายที่ดี ที่หมายถึงความเจริญที่เชื่อมโยงกายใจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน แต่ได้มีการนำเอาคำว่าเศรษฐกิจไปใช้ในลักษณะแบบแยกส่วน ที่หมายถึงการแสวงหาเงินเท่านั้น เมื่อแยกส่วนก็ทำลายส่วนอื่นๆ จนเสียสมดุลและวิกฤติ

2.3 ทฤษฎีใหม่ 3 ชั้น ในเศรษฐกิจพอเพียง

- ประเวศ วะสี (2542 : 6-7) ได้กล่าวว่า ในหนังสือ พระราชดำรัส ที่บริษัทบางจากปิโตรเลียมพิมพ์แจก ได้เรียบเรียงสิ่งที่เรียกกันว่า ทฤษฎีใหม่ ของพระเจ้าอยู่หัวเป็น 3 ชั้น ดังนี้
- ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1** ผลิตอาหารบริโภคเอง เหลือขาย ทำให้มีกินอิ่ม ไม่ติดหนี้ มีเงินออม
  - ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2** รวมตัวกันเป็นองค์กรชุมชน ทำเศรษฐกิจชุมชนในรูปแบบต่างๆ เช่น เกษตร ทัศนกรรม อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ทำธุรกิจ ปั่นน้ำมัน ขายอาหาร ขายสมุนไพร ตั้งศูนย์การแพทย์แผนไทย จัดการท่องเที่ยวชุมชน มีกองทุนชุมชน หรือธนาคารหมู่บ้าน
  - ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3** เชื่อมโยงกับบริษัททำธุรกิจขนาดใหญ่ รวมทั้งการส่งออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 การบูรณาการกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาบูรณาการได้ดังต่อไปนี้

1. ความพอประมาณ

- รายรับรายจ่ายสมดุล ไม่เป็นหนี้เป็นสิน ไม่ใช่จ่ายเกินตัว ถ้ามีเหลือ รู้จักออม และแบ่งปัน/ทำบุญ
- รู้จักการใช้ชีวิตที่พอเหมาะกับสภาพของตนเอง ไม่โลภ ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
- การใช้ชีวิตพอเหมาะพอควรกับทุนทรัพย์ แรงงาน อายุ/วัย สถานที่ เวลา ความชอบ และความสนใจ วัสดุอุปกรณ์ที่มี สภาพสังคมแวดล้อม
- ความพอดีไม่มาก ไม่น้อยจนเกินไป พอเพียงกับศักยภาพของตนเองและภูมิสังคม
- การพัฒนาตนเองที่พอเหมาะและเกิดผลในระยะที่ยั่งยืนกับตนเอง การมีทางเลือกในการแก้ไขปัญหาของตนเองอย่างพอดีและเกิดคุณูปภาพ
- พอประมาณกับ โอกาส เวลา สถานที่ คน วัสดุ อุปกรณ์
- ทุนการผลิต ความรู้ความสามารถ ช่วงเวลาประกอบอาชีพ แรงงานสภาพพื้นที่
- พอประมาณกับงบประมาณ การลงทุน พื้นที่ประกอบอาชีพ กำลังแรงงานในครอบครัว เวลา

2. ความมีเหตุผล

- เหตุผลที่ต้องจัดทำบัญชีครัวเรือน รู้รายรับ รายจ่ายของตนเองมีมากน้อยเพียงใด รู้แนวทางประหยัดโดยการลดรายจ่ายอย่างไร รู้ว่าอะไรจำเป็นไม่จำเป็นต้องใช้จ่าย
- มีสติ รู้เหตุ รู้ผล รู้ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง รู้ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น จากการกระทำของแต่ละบุคคล
- มีสุขภาพที่ดี มีความพร้อม รับความเสี่ยง เช่น การออม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ
- อบายมุขมีโทษมหันต์ ทำให้เสียสุขภาพ เสียทรัพย์ เสียเพื่อนและบุคลิก ไม่ทำให้คนร้ายหรือเจริญก้าวหน้าขึ้น
- ความจำเป็น ความคุ้มค่า ความพร้อม ประโยชน์และโทษที่จะได้รับ ผลกระทบที่จะตามมาจากการกระทำต่างๆ
- ตัดสินใจในเรื่องความพอเพียงอย่างมีเหตุมีผล ไม่ก่อความเดือดร้อนทุกข์ยากให้สังคม ตัดสินใจเพื่อการดำเนินชีวิตในการสัมพันธ์ต่อเนื่องกับอาชีพ วิถีชีวิต ในสังคมด้วยปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่แท้จริง ตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบ

- การเรียนรู้ในการวิเคราะห์จากกระบวนการในการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสม เช่น การเรียนรู้ในกระบวนการเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น การเรียนถึงเหตุผลและความจำเป็นของกฎหมายที่ควรรู้ในการดำรงชีวิตประจำวัน เข้าใจในการปกครองและการเมืองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การวิเคราะห์เปรียบเทียบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงกับการปกครองในระบบอื่นๆ ความเข้าใจในความจำเป็น การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และตระหนักในความสำคัญของทรัพยากร สิ่งแวดล้อมในชุมชนและประเทศชาติ

- ประหยัดการใช้พลังงานและทรัพยากร ร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ใช้หลักวิธีการตั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายให้ฟื้นกลับมาแก้สถานะให้กลับมาเป็นสิ่งที่ดีงาม

- ผลตอบแทน/ความคุ้มค่า สร้างอนาคตของตนเองและครอบครัว การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ พัฒนาอาชีพเดิมให้ดีขึ้น

- ได้อาหารที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค วิธีการผลิตปลอดภัยต่อเกษตรกรและสิ่งแวดล้อม ลดต้นทุนการผลิต ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าภายใต้เงื่อนไขการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

- มีเงินออม มีเงินใช้จ่ายยามจำเป็นฉุกเฉิน รู้จักประเมินศักยภาพด้านการเงินของตนเองอยู่เสมอ รู้จักแบ่งปัน/ทำบุญ

- มีจิตใจเข้มแข็ง ไม่ยุ่งเกี่ยวหรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับอบายมุข คนในครอบครัวอบอุ่นและคอยดักเตือน

- ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น การเล่นกีฬาต่างๆ

- มีงานทำ มีรายได้ มีเงินออม ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่า พึ่งตนเองได้ ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มและสังคม มีความมั่นคงปลอดภัย

- การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

- คาดการณ์ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

- เข้าใจและหาแนวทางการสร้างเสริมความเป็นพลเมืองดีให้กับตนเองและคนอื่น ได้ มีการวางแผนในการพัฒนาตนเองได้อย่างมีเหตุผลและพอดีกับตนเอง

- สร้างระบบนิเวศที่สมดุล มีต้นทุนหลัก(ทรัพยากร) ของการสร้างความสำเร็จทั้ง

เอกสารอ้างอิง ประชาชนมีสุขภาพดี รับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีโทษและเสียชื่อเสียงอีกด้วยขอขอบคุณสวทว.รังสิตที่กรุณาไปใช้

- มีงาน มีเงิน มีอาชีพ มีความมั่นคงในชีวิตครอบครัว ครอบครัวอบอุ่น มีความมุ่งมั่น ขยัน และอดทน

- เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต เป็นระบบการผลิตที่มีความยั่งยืนทำเป็นอาชีพที่ยั่งยืนตลอดไป เกิดการประหยัดและการออม ครอบครัวยั่งยืน เกิดกลุ่มที่ยั่งยืนในอนาคต เป็นการผลิตที่ได้ผลผลิตเป็นที่ต้องการของทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ

4. เงื่อนไขความรู้

- รู้วิธีการจัดทำบัญชีครัวเรือน รู้วิธีการวิเคราะห์รายรับ-รายจ่าย รู้แนวทางวิธีการประหยัด
- ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำชุมชน บุคคลที่ประสบผลสำเร็จ ศึกษาตัวอย่างกิจกรรมที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ เรียนรู้วิธีการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของประชาชนชาวบ้านและตนเองให้มีความพอเพียงมากยิ่งขึ้น
- รู้โทษของอบายมุข
- ความรู้ ทักษะ ภูมิปัญญาและความรอบคอบ
- รอบรู้วิชาการให้เท่าทัน โลกกว้าง สอดคล้องกับวิถีชีวิตและการทำงานอาชีพ
- ความรอบคอบที่จะนำความรู้ที่ทันสมัย เหมาะสมมาพิจารณาเชื่อมโยงเพื่อดำเนินชีวิต
- ความรู้เรื่องกฎหมายที่ควรรู้ รับผิดชอบต่อหน้าที่ความเป็นพลเมืองดี และการวิเคราะห์แนวทางการสร้างเสริมความเป็นพลเมืองดีของตนเองและชุมชน
- หลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้และการจัดการเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- วิถีวางแผนในการประกอบอาชีพ วิเคราะห์วิเคราะห์ความต้องการของตลาด การทำบัญชีรับ-จ่าย มีทักษะในการประกอบอาชีพ
- สภาพปัญหาการเกษตรในปัจจุบัน พระราชดำรัสและปรัชญาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แนวทางการดำรงชีวิตตามหลักคิดของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการเกษตรธรรมชาติ การปรับปรุงดินโดยวิธีเกษตรธรรมชาติ การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีเกษตรธรรมชาติ

5. เงื่อนไขคุณธรรม

- มีวินัยในการใช้จ่าย ประหยัดคอกออม ซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น ไม่โลกไม่เยือกเย็น ไม่ทำอะไรเกินตัว

- เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีสัจจะต่อตนเองและผู้อื่น มีกัลยาณมิตร มีความขยันหมั่นเพียร

เอกสารนี้ที่เอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ขออนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- มีวินัยในชีวิต มีจิตใจที่เข้มแข็ง ไม่ไปข้องเกี่ยวกับอบายมุข

- ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร ลด ละ เลิกอบายมุข แนวทางการนำระบบเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน (ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม)
- ซื่อสัตย์ สุจริต อดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำรงชีวิต รู้จักแบ่งปัน สร้างเครือข่ายแห่งมิตรภาพและรู้จักสามัคคี
- เกิดปัญญาในการสร้างเสริมการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เคารพในระเบียบกฎหมายและปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมต่อตนเองและผู้เรียน เช่น การช่วยเหลือ การไม่เบียดเบียน การยึดถือประเพณี ค่านิยมและสังคม
- มีจิตสำนึกสาธารณะ มีความเอื้ออาทร ความเสียสละ ความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความอดทน อดกลั้น เป็นมิตรกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ไม่เบียดเบียนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- มีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่ผิดกฎหมายและขัดต่อศีลธรรม ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม มีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ
- มีความซื่อสัตย์ สุจริต ความเพียร ขยัน อดทน ความประหยัด อดออม การแบ่งปัน ความสามัคคี ความรับผิดชอบ สติ ปัญญาในการประกอบอาชีพ ความรอบคอบ

2.5 กรณีศึกษาในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในภาคปฏิบัติ

ต่อไปนี้เป็นกรณีศึกษาเรื่องราวของบุคคลและครอบครัว ชุมชน องค์กรและธุรกิจที่นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในภาคปฏิบัติ ซึ่งได้อดบทเรียนโดยสังเขปไว้ สำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการขยายผลในวงกว้าง (สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.). 2549 : 15-55)

แนวหน้าคนกล้าพอ

เรื่องที่ 1 ครอบครัวธำรงวารงกูร

เพราะการมีหลักที่มั่นคงในการใช้ชีวิตของ นพ.อภิสิทธิ์ และ พญ.ทานทิพย์ ธำรงวารงกูร จึงมีโอกาสดูเห็นประจักษ์พยานว่าชีวิตของ “หมอชนบท” นั้นสามารถสร้างคุณภาพการได้มากเพียงไร

น้อยคนนักที่จะรู้ว่าแพทย์สองสามีภรรยาต่างก็เป็นคนกรุงเทพฯ แต่ได้ยื่นหยัดทำงานพัฒนาชุมชนที่อำเภอเล็กๆ ในจังหวัดขอนแก่นมานานกว่า 20 ปี นับตั้งแต่เรียนจบแพทย์ เอกสารเป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับญาติเห็นไปเซประเยชนด้านการค้า ทั้งคู่ไม่เคยเปิดคลินิก แต่ทุ่มเทเวลาและความรู้ความสามารถให้กับการพัฒนาบริการของโรงพยาบาลอุบลรัตน์ ให้เป็นที่พึงอย่างอุ่นใจแก่ชาวบ้านอย่างเสมอหน้า และขยายขอบข่ายการทำงานกว้างไกลออกไปมากกว่าการรักษาเยียวยาทางด้านร่างกาย ด้วยการก่อตั้งมูลนิธิ

“คำคุณ” เพื่อสนับสนุนการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ โดยสนับสนุนให้ผู้อาวุโสในชุมชนที่มีความรู้ ประสบการณ์และมุมมองในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นหรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “ปราชญ์ ชาวบ้าน” เป็นแกนนำในการแสวงหาแนวทางพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องบนหลักของการพึ่ง ตัวเองและพึ่งกันเอง จนเกิดเครือข่ายขยายออกไปทั้งภาคอีสาน

ครอบครัวธำรงวางกรูใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายและกลมกลืนเสมือนหนึ่งในสมาชิกของ ชุมชน บุตรสาวทั้งสองคนจบการศึกษาจากโรงเรียนเดียวกับเด็กอื่นๆ ในละแวกบ้าน และเรียน ต่อระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยในจังหวัด แม้ว่า พญ.ทานทิพย์ ได้ลาออกจากราชการตั้งแต่ปี 2539 เพื่อมาทำงานให้กับศูนย์คำคุณ ได้อย่างเต็มที่ แต่ก็ยังคงทำงานเป็นแพทย์อาสาสมัครให้แก่ โรงพยาบาลอุบลรัตน์ตลอดมา

ความเป็นไปของครอบครัวเล็กๆ นี้ สะท้อนให้เห็นว่า ชีวิตที่ดำเนินไปด้วยหลักแห่ง ความพอเพียงสามารถก่อให้เกิดผลอันไพศาลได้อย่างน่าอัศจรรย์

เรื่องที่ 2 แปลก เดชะบุญ

อาจารย์แปลก เริ่มต้นชีวิต “อาจารย์” ในฐานะครูของนักศึกษาในรั้วสถาบันวิทยาลัย เกษตรกรรมและเทคโนโลยีเชียงราย และได้ขยายความหมายของคำนี้ ให้กว้างไกลไร้ขอบเขต จำกัด หลังตัดสินใจลาออกจากราชการในปี 2547 โดยตั้งปณิธานว่าจะใช้ชีวิตที่เหลือบุกเบิกการ ทำสวนที่ยึดแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงและสิ่งดีๆ ที่ปู่ ย่า ตา ยาย สืบทอดกันมา เพื่อ สร้างความอยู่เย็นเป็นสุขแก่ครอบครัว ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม

สิ่งที่อาจารย์สั่งสมมานานหลายสิบปีจากการทำงานวิชาการในสถาบัน ถูกแปรเป็น “ทุน” เบื้องต้นในการสร้างสวนเกษตรที่ไม่เหมือนใครในชื่อ “สวนบ้านนาหลังคาแดง” ที่ หมู่บ้านสันนายาว อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

พื้นที่ 12 ไร่ คึกคักและคั่งคั่งด้วยพืชนานาพันธุ์ ที่เป็นยา อาหาร และไม้ใช้สอย มากกว่า 300 ชนิด โดยอาจารย์แปลก ทำหน้าที่เหมือนพ่อสื่อ เลือกรสรพันธุ์ไม้มาปลูกไว้ด้วยกัน อย่างมีเทคนิควิธี โดยมีเป้าหมายให้อยู่รอด เติบโต และผลิตดอกออกผล แบบช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพราะเชื่อว่านี่คือวิถีเกษตรที่เป็นทางรอดของทั้งพืช ของคนและของโลก เช่น ปลูกดอกไม้ที่มี กลิ่นหอมหวานหรือกลิ่นฉุนไว้เคียงไม้ผล เพื่อล่อและไล่แมลงไม่ให้ไปกวนไม้ผล อีกทั้งยังเลือก ฟื้นปลูกพืชอาหารในท้องถิ่นที่มีหลักวิชาการยืนยันว่าคุณค่าทางโภชนาการสูง และเติบโตได้ดี โดยประหยัดดินและน้ำ และทุกวันนี้อาจารย์แปลกยังค้นคว้าและลงมือพัฒนาที่นี้ให้เป็น “โรงเรียน” ที่มีชีวิตชีวาสำหรับเกษตรกรไทยอย่างไม่หยุดนิ่ง

นี่คือการแปรประสบการณ์ ความรู้และความรักด้านการเกษตรที่สะสมมาตลอดชีวิต ให้เป็น “บุญ” สำหรับต่อยอดเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงจากระดับแนวคิด ไปสู่ขั้นของการลงมือ ปฏิบัติในชีวิตจริงในภาคการเกษตร พร้อมกับพิสูจน์ให้เห็นว่าวิถีนี้จะทำให้เกิดดอกผลมากมาย เพียงไร

เรื่องที่ 3 เมตตา สุดสาวท

ปี 2543 ชีวิตของผู้หญิงวัยใกล้ 40 ชื่อ เมตตา สุดสาวท เป็นที่สนใจแก่สังคมอย่างกว้างขวาง เพราะเธอก้าวถึงจุดสูงสุดของอาชีพธุรกิจ เมื่อปีทรงนำสินค้าภายใต้แบรนด์ “พรอพากันดา” (Propaganda) ที่ปั่นมากับมือนานกว่า 10 ปี จนเป็นที่รู้จักกันดีในกลุ่มลูกค้าที่ชื่นชอบของใช้ในชีวิตประจำวันที่มีดีไซน์เก๋ไก๋ เข้าครองตลาดสินค้าระดับ “เฟิร์สคลาส ไฮเอนด์” ซึ่งมีเป้าหมายที่กลุ่มลูกค้าเงินหนา กล้าควักกระเป๋าซื้อสินค้าที่รู้สึกพึงพอใจโดยไม่สนการพลิกคู่มือราคา โดยมีกลุ่มธุรกิจใหญ่หนุนหลังให้ขยายปีกได้อย่างแข็งแกร่งทั้งในไทยและอีก 14 ประเทศ แต่ ณ วันนั้นเธอรู้สึกเสมอว่า มีเงินมากเท่าไรก็ไม่เคยพอ แม้แต่จะควักกระเป๋าหยิบยื่นให้แม่ก็แทบจะลืม

แต่อีกไม่ถึงห้าปีต่อมา เมตตาถูกกล่าวขวัญถึงอีกครั้งจากการพลิกผันชีวิต จากผู้หญิงเก่ง เก่ง แกร่ง และอนาคตไกลแห่งวงการดีไซน์ ผู้ไขว่คว้าความฝันในการนำธุรกิจไปสู่บริษัทระดับโลก มาสู่ผู้หญิงคนใหม่ที่ต่อสู้กับตนเองที่ต้องยืนอยู่ให้ได้ เพื่อจะได้ระบายสิวาดรูปทุกวัน และในที่สุดเธอก็พบเส้นทางแห่งความพอเพียง จากการวาดรูปนี้เอง

จุดพลิกผันเกิดขึ้นตอนไหนแม้แต่เธอก็ไม่รู้ แต่มาสะดุดใจอย่างจังเมื่อไปเที่ยวหัวหิน โดยไม่มีกล้องถ่ายรูปติดตัว จึงลงมือวาดด้วยมือ ทำให้พบกับความสุขในรูปแบบใหม่ ที่ให้ความอึดอ้อมแก่ชีวิตอย่างที่การสะสมเงิน เสื้อผ้า รองเท้า และความเป็นอยู่ในสังคมชั้นสูงไม่เคยมีให้

วันนี้เมตตาใช้ชีวิตเรียบง่ายอยู่ในคอนโดฯ ขนาดเล็ก เธอหันมากินอาหารมังสวิรัต ไม่มีหุ้นในบริษัทที่เคยร่วมสร้างเหลือติดมือ ไม่มีรถสปอร์ตเก๋า “นิว บีเทิล” คันโก้เป็นพาหนะอีกต่อไป เพราะวัตถุเหล่านี้ถูกแปรเป็นทรัพย์สินสำหรับใช้เป็นทุนสำรองแก่ชีวิตที่เหลือ และพบว่าสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตไม่ต้องมีมากเหมือนในอดีต

ถ้าใครถามว่าบ้าหรือดี เมตตาตอบเพียงสั้นๆ ว่า เธอแค่ค้นพบว่าความสุขที่แท้จริง ไม่จำเป็นต้องมีเงินมากมาย...ก็เท่านั้นเอง

จากบทเรียนของคนไทย สามารถสังเคราะห์เป็นหลักสำคัญในการปฏิบัติตนและครอบครัว ได้ดังนี้

- แสวงหารายได้ด้วยความสุจริต และเป็นอาชีพที่เอื้อประโยชน์แก่สังคม
- ขยันหมั่นเพียร มุ่งมั่น ตั้งใจ ใฝ่ความเจริญไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค
- เรียนรู้ต่อเนื่องทั้งภายในและภายนอก พัฒนาตนเองไม่หยุดนิ่ง
- พึ่งตนเองก่อนและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
- ประหยัด รู้จักเก็บออม และสร้างหลักประกันให้แก่ชีวิต
- กินอยู่อย่างสมถะ ถือครองวัตถุโดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยเป็นอันดับแรก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเนื้อหาที่ละเอียดอ่อนที่ และต้องใช้อย่างระมัดระวังทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ไม่ข้องแวะยาเสพติด เหล้า บุหรี่ อบายมุขทั้งปวง
- ใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างประหยัด อยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างนอบน้อม
- มีศีลธรรม ยึดมั่นในวิถีแห่งความถูกต้องดีงาม

ชุมชน “กล้าแกร่ง”

เรื่องที่ 1 เครือข่าย “ยมนา” จังหวัดนครศรีธรรมราช

เครือข่ายยมนา เกิดขึ้นเมื่อปี 2536 จากการดิ้นรนอยู่รอดของชุมชนเกษตรกรรม 3 ลักษณะ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ชุมชนสวนยาง สวนผลไม้และทำนา ที่ต่างเผชิญกับปัญหาด้านการตลาดที่ถูกควบคุมอย่างเบ็ดเสร็จโดยพ่อค้าคนกลางจากภายนอกทั้งในระดับภูมิภาค ระดับชาติและระดับโลก ทำให้เกิดการแสวงหาทางออกในการปลดแอกชุมชนจากเงื้อมมือดังกล่าว โดยใช้หลักการรวมตัวเป็นเครือข่ายความร่วมมือเพื่อสร้าง “ตลาด” ขึ้นภายในพื้นที่

บริษัทเครือข่ายผลิตภัณฑ์อาหารจำกัด คือ ผลลัพธ์จากกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ และค้นหาจุดอ่อน จุดแข็งร่วมกันอย่างค่อยเป็นค่อยไป ระหว่างกลุ่มสมาชิกที่มีวิธีการผลิตต่างรูปแบบ แต่อยู่รวมในพื้นที่เดียวกัน จนค้นพบทางออกในรูปของการระดมทุนจากชุมชนเครือข่าย จัดตั้งเป็นกลุ่มออมทรัพย์เครือข่ายยมนา โดยนำเงินมาลงทุนทำโรงงานผลิตขนมจีนอาหารยอคนิยมของคนในภาคใต้ ที่นำผลผลิตจากชุมชนชาวนา สมาชิกเครือข่ายใน 5 อำเภอ กลุ่มน้ำปากพ่อง ที่ประสบปัญหาหาราคาผลผลิตตกต่ำมาเป็นวัตถุดิบ หลังจากคำนวณพบว่าสามารถเพิ่มมูลค่าจากราคาข้าวเปลือกเกี่ยวนละ 3,200 บาท เป็นขนมจีน 1,657 กิโลกรัม มูลค่า 16,470 บาท

ทุกวันนี้โรงงานแปงขนมจีนของเครือข่ายยมนา ผลิตขนมจีนส่งจำหน่ายในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ วันละ 10 ตัน มีเงินหมุนเวียนมากกว่า 56 ล้านบาท ถือเป็นตัวอย่างหนึ่งของวิสาหกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จได้โดยไม่ใช้ธุรกิจนำ แต่ยึดหลักการสร้างฐานชีวิตที่มั่นคงให้แก่ครอบครัวและชุมชนในเครือข่ายเป็นเป้าหมายสูงสุด หันหลังให้กับการนำชีวิตผู้คนและชุมชนไปผูกติดกับตลาดที่ห่างไกล คืบสู่การพึ่งพาตนเอง

เรื่องที่ 2 บ้านหนองกลางดง อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กุญแจสำคัญที่ทำให้ชาวบ้านหนองกลางดง ก้าวสู่อิสรภาพจากภาวะหนี้สินรุงรัง ก็คือการปฏิรูปความคิดและวิถีชีวิตจากภายใน หาใช่การหวังพึ่งพากองทุนหรือคำตอบที่คนภายนอกหยิบยื่นให้เป็นอย่างที่อื่นๆ

หมู่บ้านแห่งนี้แสวงหาอนาคตบนทิศทางใหม่ที่ใช้ “ทุน” จากภายในเป็นรากฐาน โดย
 เอกสารนี้... เอกสารที่สงวนไว้สำหรับ... ไม่อนุญาตให้นำไป...
 มี ผู้ใหญ่โชคชัย ลิ้มประดิษฐ์ เป็นผู้นำที่เห็นการณ์ไกลและทำงานแบบ “คนจริง” ต่อเนื่องมา
 ไม่ว่าจะใคร... ไม่ว่ากรรมใดๆทั้งสิ้น...
 นานแปดปี เริ่มต้นจากการสำรวจ ศึกษาข้อมูลสถานการณ์ของชุมชนอย่างจริงจัง และตั้งสภา
 ผู้นำชุมชนที่ประกอบด้วยแกนนำชาวบ้านที่มีความสามารถด้านการจัดการ จำนวน 14 คน 14

กลุ่มพัฒนาชุมชน โดยมีการปรึกษาหารือร่วมกันทุกเดือน เพื่อให้ได้ข้อสรุปสำหรับแต่ละกลุ่ม นำไปดำเนินการจนมีการแก้ปัญหาที่ละเลาะๆ เช่น แก้ปัญหาสับปะรดคันตลาดด้วยการตั้งโรงงานแปรรูปสับปะรดกวนของชุมชนจากกองทุนของชุมชนเอง หลังศึกษาข้อมูลถี่ถ้วน

การทำแผนแม่บทชุมชน ที่ศึกษาจากชุมชนไม้เรียง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเครื่องมือสำคัญที่ชุมชนนำมาใช้เยียวยาสภาพความอ่อนแอจากภายในที่เกิดจากความไม่รู้และขาดพลังความร่วมมือ โดยระดมคนทั้งชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในการทำแผนฯ ต่อเนื่องกันมาทุกปี เริ่มต้นจากการให้ช่วยกันศึกษาวิจัยข้อมูลใหม่รายปี เพื่อให้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงในชุมชน ไปพร้อมๆ กับได้เรียนรู้โครงสร้างสังคม และฝึกการคิดให้เป็นระบบ แล้วย้นำข้อมูลที่ได้ออกมาตีแผ่ผ่านเวทีประชุมที่ทุกครัวเรือนต้องเข้าร่วม เพื่อช่วยกันออกแบบกิจกรรมในแผนแม่บท

การปรับแต่งหลักคิดต่อทิศทางการพัฒนาชุมชน โดยมุ่งสกัดไม่ให้เงินในชุมชนไหลออก แทนการตั้งเป้าหมายไว้ที่การแสวงหาความร่ำรวยจากตลาดภายนอก คือพลังที่ทำให้ชุมชนปลดหนี้ได้สำเร็จและกลายเป็นชุมชนที่ดำเนินชีวิตได้อย่างพอดีพอเพียงในที่สุด

เรื่องที่ 3 กลุ่มแม่บ้านมิตรภาพพัฒนา เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

แม่บ้านคือเสาหลักสำคัญในการค้ำจุนครอบครัวให้ผาสุกมาช้านาน และเมื่อแม่บ้านจากหลายครอบครัวมารวมตัวกันเพื่อทำงานให้แก่ชุมชนของตนด้วยสำนึกที่ไม่ยอมนิ่งดูายต่อปัญหาที่พบอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน ทั้งด้านการขาดรายได้ ขาดการศึกษา ปัญหาสุขภาพ และถูกโกงราคาของกินของใช้ประจำวัน ย่อมไม่มีข้อกังขาใดๆ ว่าความเคลื่อนไหวนี้จะก่อให้เกิดสิ่งที่ไม่ดีใครอื่นจะทำได้ดีเท่า

กลุ่มแม่บ้านมิตรภาพพัฒนา เป็นการรวมตัวของแกนนำผู้หญิงจากชุมชนหลายแห่ง ชานกรุงเทพฯ เพื่อหาทางแก้ปัญหาให้แก่ชุมชนเท่าที่มีกำลังทำกันเอง ทั้งการส่งเสริมอาชีพ แก่คนว่างงาน การพัฒนาทักษะอาชีพ ส่งเสริมการศึกษาให้แก่เด็กๆ ที่ไม่มีโอกาสได้เข้าโรงเรียน สงเคราะห์คนชราและคนพิการในชุมชน จัดตั้งร้านค้าชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนเป็นเจ้าของและบริหารจัดการกันเอง และสร้างศูนย์สุขภาพชุมชน

ความชำนาญชำนาญประจำแม่บ้านในการจัดการเรื่องเงินๆ ทองๆ ในครอบครัวให้ใช้จ่ายอย่างประหยัด คู้มค่า เหลือเก็บออม ถูกต่อยอดมาใช้สร้างกลวิธีทำงานของกลุ่มได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การตั้งกลุ่มออมทรัพย์ ที่ให้กู้ยืมประกอบอาชีพ โดยไม่คิดดอกเบี้ย โดยให้การบริจาคสมทบกองทุนตามกำลังศรัทธา ปีนั้นผลรายปีโดยเป็นสิ่งของอุปโภคบริโภคจากร้านค้าชุมชน กลุ่มหยอดกระปุกเพื่อการออมทรัพย์ของเยาวชน กลุ่มกิจกรรมขยะแลกไข่ กลุ่มสวัสดิการเจ็บป่วยของสมาชิกและเสียชีวิต สำหรับช่วยเหลือเกื้อกูลกันยามป่วยไข้ เป็นต้น

เมื่อแม่บ้านใช้ความรักผลักดันริ้วจากขอบเขตครอบครัวออกสู่ชุมชน ปัญหาเรื้อรังไม่ต่างจากหนี้ใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คิดแบ่งเงินเอา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกร รินไปใช้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้วงเงินเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับถาดไหนไปใช้ประโยชน์อื่นใด

มากมายจึงถูกกลืนกลายลงอย่างที่ไม่เงินมากเท่าไรก็บันดาลให้เกิดขึ้นไม่ได้

จากบทเรียนของคนไทย สามารถสังเคราะห์เป็นหลักสำคัญในการพัฒนาชุมชนและสังคม ได้ดังนี้

- สมัคธมานสามัคคี อยู่ร่วมกันอย่างมีไมตรี
- รักศักดิ์ศรี เชื้อมั่นและภาคภูมิใจในชุมชนของตน ตลอดจนคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และวัฒนธรรม
- พัฒนาชุมชนด้วยกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
- จัดสวัสดิการชุมชนและวิสาหกิจชุมชน ที่ยึดมั่นจุดยืนในการช่วยเหลือพึ่งพากันระหว่างสมาชิก
- จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน เพื่อให้รู้จักตนเองทั้งจุดอ่อนและจุดแข็ง รวมทั้งเพื่อให้เท่าทันสถานการณ์ เพื่อจะได้ร่วมมือกันรับมือกับความเปลี่ยนแปลงได้อย่างชาญฉลาด
- จัดการทรัพยากรและธรรมชาติของชุมชนอย่างเป็นธรรม โดยเน้นประโยชน์สุขของสาธารณะ
- เชื่อมโยง เกื้อกูลและสนับสนุนให้ชุมชนอื่นๆ และสังคมพัฒนาไปด้วยกัน
- องค์กรภายนอกและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำหน้าที่เกื้อหนุนให้การพัฒนาชุมชนดำเนินไปบนทิศทางแห่งสันติสุขและเกิดผลยั่งยืน

องค์กร “กล้าได้กล้าเสีย”

เรื่องที่ 1 โรงเรียนบ้านเปือย อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี

โรงเรียนเล็กๆ สะอาดสะอ้านที่แวดล้อมด้วยท้องไร่นาท้องนาแห่งนี้เป็นอีกหนึ่งตัวอย่างของการนำ “ปัญญา” มาเกื้อหนุนให้เกิดรากฐานความสุขอันมั่นคงให้แก่ตนเองและชุมชนรายรอบ

ที่นี่ นักเรียนและครูไม่ได้จบหน้าที่ที่การเรียนและการสอน แต่ต่างยึดถือแก่นหลักที่การเป็น “คนดีมีความรู้” ในการดำเนินชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน ครูในโรงเรียนนี้เป็นพ่อพิมพ์และแม่พิมพ์ที่สมภาคภูมิเพราะไม่ดื่มสุรา ไม่เล่นการพนัน และไม่มีใครเป็นหนี้นอกระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเป็นหนี้ชาวบ้านในชุมชน เพราะเป็นสาเหตุแห่งการสูญเสียความมีเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นครูอย่างร้ายแรง

นักเรียนในโรงเรียนบ้านเปือยระดับประถมศึกษาความเป็น “เด็กดี” ทั้งในและนอกรั้วโรงเรียน เมื่อถึงบ้านต้องไหว้และให้ความเคารพพ่อแม่ ทำการบ้าน ช่วยงานบ้าน ดูแลกิจวัตรประจำวันของตัวเองไม่ให้สร้างภาระกับใคร “ตัวช่วย” ให้การทำความดีเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ

คือ การใช้ระบบหัวหน้ากลุ่ม ดูแลระหว่างคนที่อยู่บ้านใกล้กันเองประมาณกลุ่มละ 8 -10 คน คนที่ทำให้พ่อแม่เดือดร้อนเสียใจจะถูกรายงานชื่อหน้าเสาธง ซึ่งไม่มีใครอยากโดน

อาจารย์บงกช สายเนตร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเปือย ใส่ใจกับสภาพเศรษฐกิจในชุมชนที่ชาวบ้านมีรายได้จากการขายผลผลิตการเกษตรแค่ปีละสองครั้ง จึงหาวิธีลดเงื่อนไขการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย โดยไม่อนุญาตให้นักเรียนพกเงินมาโรงเรียน เพราะมีอาหารให้กินบริบูรณ์และไม่มีร้านค้าให้ซื้อของ เมื่อเปิดเทอมถ้าตำราเรียนไม่พอแจก ก็ใช้วิธีรวมค่าหนังสือที่ซื้อเพิ่มเติมแล้วเฉลี่ยจ่ายเท่ากันทั้งห้อง ไม่ให้ภาระไปตกที่ครอบครัวใดครอบครัวหนึ่ง

ด้วยนโยบายที่กล้าทำให้เงินเป็น “เรื่องเล็ก” ที่นี้จึงเป็นแหล่งสร้างปัญญาที่ยืนเคียงข้างชุมชนได้อย่างสมภาคภูมิ

เรื่องที่ 2 บริษัท วันเดอร์เวิร์ล โปรดักส์ จำกัด

สำหรับกลุ่มนายหน้าเงินกู้นอกระบบ นานห้าปีมาแล้วที่หน้าประตูโรงงานของเล่น “วันเดอร์เวิร์ล” ย่านปทุมธานี หลุดจากโศ “ท่าเลทอง” ที่ต้องแวะเวียนมาในยามปลายเดือน

ในปี พ.ศ. 2543 ผู้บริหาร โรงงานที่มีพนักงานประมาณ 400 คน แห่งนี้ อนุมัติงบประมาณทำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีเป้าหมายเน้นทำสงครามกับปัญหาหนี้สินของพนักงานที่บานปลายมาตั้งแต่ช่วงวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 จากหนี้คนละไม่กี่พันพอกพูนเป็นหลายหมื่นบาทด้วยสาเหตุจาก “กู้ง่าย ดอกโหด” ร้อยละ 200-240 บาท ของเงินต้น พอเงินเดือนออกจะมีคนแปลกหน้ามายื่นร่อนหน้าประตูโรงงานเพื่อคอยดักเอาบัตรประชาชน บัตรเอทีเอ็มไปหักหนี้

จากกิจกรรมแรก ที่เริ่มจากการจัดค่ายที่มีพนักงานสมัครใจเข้าร่วมประมาณร้อยละ 10 โดยเชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์ผ่านการเป็นหนี้และปลดหนี้มาบอกเล่าวิธีการและความสุขหลังปลดหนี้สำเร็จ ตามด้วยการดูงาน สิ่งที่เกิดตามมาคือ พนักงานได้รวมกลุ่มกันเคลื่อนไหวต่อสู้กับปัญหาหนี้สิน มีการสอนทำบัญชีรับจ่ายประจำวันอย่างง่ายๆ โดยฝ่ายบัญชี การตั้ง กลุ่มออมทรัพย์ ที่มีทั้งภาคการออมและกู้ยืมฉุกเฉิน การตั้ง กลุ่มรวมซื้อ รับจัดซื้อของที่พนักงานต้องการเหมือนกันในคราวเดียว เพื่อให้ราคาถูกลง สุดท้ายคือ กลุ่มเรียนรู้ ที่ไปเข้าอบรมฝึกอาชีพเสริมยามว่าง แล้วมาชวนคนที่สนใจทำด้วยกันช่วงพักเที่ยงและหลังเลิกงาน ที่ไปได้สวยคือ การทำไข่เค็ม เพราะในพื้นที่มีฟาร์มผลิตไข่เปิดหลายแห่ง และ “ตลาด” สำคัญก็อยู่ไม่ใกล้ไม่ไกล นั่นคือ เพื่อนๆ คนงานนั่นเอง

ห้าปีที่ผ่านมา จึงเป็นช่วงเวลาทีวิถีการใช้จ่ายของพนักงานวันเดอร์เวิร์ลเกิดการ

ปรับเปลี่ยนอย่างถึงราก และนำความอึดอ้อมใจมาสู่ผู้บริหารและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างยากจะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
หาสิ่งใดเปรียบ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่องที่ 3 บริษัท สยามแฮนด์ จำกัด

ด้วยตัวตนที่ไม่เคยแปรเปลี่ยนของสองสามี ภรรยา อติสร และอมรา พวงชมพู ทำให้ “เสื้อยืดแดงโม” ที่คนไทยทุกระดับรู้จักดีเป็นมากกว่าสินค้า และบริษัทสยามแฮนด์ มีคุณค่าเกินกว่าการเป็นองค์กรธุรกิจ

ประสบการณ์การทำกิจกรรมเพื่อสังคม เพื่อผู้ยากไร้และการเรียกร้องประชาธิปไตย เมื่อครั้งเป็นนักศึกษาตั้งแต่ปี 2516 คือภาพสะท้อนถึงตัวตนของคนทั้งคู่ ที่เอาใจใส่ต่อการร่วมทำให้สังคมดีขึ้น และด้วยเหตุนี้ เส้นทางที่เสื้อยืดโลโก้คิกขุนารูปแดงโมผ้าซีกแต่ละตัวเดินทางถึงมือผู้บริโภค จึงนับว่าเป็นเส้นทางเอกลักษณ์สำหรับแวดวงธุรกิจ เพราะถูกแผ้วทางด้วยความรักและความเชื่อมั่นว่าคนทุกคนมีพลังในการเปลี่ยนแปลงตนเองและสังคมให้ดีกว่าเดิม มิใช่แค่เรื่องกำไรที่เป็นตัวเงิน

ในยุคแรก แดงโมมีร้านขายตามย่านช้อปปิ้งยอดนิยม แต่ต่อมาพฤติกรรมจับจําหน่ายเป็นการส่งขายถึงแผงในท้องถิ่นเพื่อตัดค่าใช้จ่ายในการขึ้นห้างให้แก่ผู้บริโภค ขณะเดียวกัน ยังเป็นการสร้างงานให้กับผู้ขายรายย่อยได้อีกจำนวนมาก

ในด้านการผลิต ผลงานของบริษัทที่หันเหไปสู่บายมูข เช่น เล่นหอย แทงสนุกเกอร์ ฯลฯ เป็นกลุ่มที่สามมีภรรยาชวนพูดคุยโน้มน้าวให้กลับตัวมาแล้วมากต่อมาก โดยการแนะวิธีคิดให้รู้ทันความสูญเสีย เช่น คำนวณให้เห็นชัดๆ ว่าเวลาที่ใช้ไปกับการแทงหอยนั้น ถ้านำมาเย็บเสื้อจะมีเงินเข้ากระเป๋าแน่ๆ เท่าไหร่

ล่าสุด ทั้งสองลงไปนำแดงโมที่ชาวบ้านพื้นที่ที่เกิดความไม่สงบทางใต้ทดลองปลุกมาช่วยขายที่โรงงานเย็บเสื้อที่จังหวัดนครปฐม ขณะเดียวกันก็ป้อนงานตัดเย็บกลับไป ผ่านโครงการพัฒนาอาชีพสตรีบ้านบ่อเกาะ จังหวัดนราธิวาส และเมื่อเสื้อขายได้ก็นำเงินบริจาคให้มัสยิด เหล่านี้คือกิจกรรมภายใต้โครงการ “แดงโมสมานฉันท์”

วิธีบริหารของสองแก้วแก่เสื้อยืดแดงโมได้บุกเบิกให้เห็นอีกวิธีหนึ่งของการดำเนินธุรกิจ ที่มุ่งรักษาคุณภาพแห่งการรับและให้ไปพร้อม ๆ กัน เสมือนสองด้านในเหรียญเดียว

จากบทเรียนของคนไทย สามารถสังเคราะห์เป็นหลักสำคัญในการพัฒนาหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ได้ดังนี้

- ดำเนินงานด้วยความโปร่งใส สุจริตและสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม
- เป้าหมายมิใช่เพื่อกำไรสูงสุด กล่าวกำหนดแนวทางธุรกิจ เพื่อแสวงหาคุณค่าที่มากกว่าเงินกำไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของมูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มูลนิธิส่งเสริมการไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น

- ประหยัดการใช้พลังงานและทรัพยากร ร่วมถนอมและพิทักษ์ธรรมชาติไปใช้

- พัฒนางาน โดยให้ความสำคัญกับการใช้ความรู้และข้อมูลประกอบ รวมถึงความเหมาะสมพอดีกับจุดอ่อน จุดแข็งขององค์กร
- มีระบบป้องกันความเสี่ยง รองรับความเปลี่ยนแปลงที่คาดไม่ถึงได้ตลอดเวลา
- เอาใจใส่ดูแลพนักงานเสมือนคนในครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีคุณธรรม
- ร่วมสร้างความสงบร่มเย็นให้เกิดขึ้นในสังคมด้วยความสมานฉันท์ ช่วยเหลือเกื้อกูล ไม่ทอดทิ้งกัน

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

งานวิจัยเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้มีผู้สนใจนำแนวคิดนี้ไปทำวิจัยในหลายแห่งหลายมุม ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

พัฒนาภรณ์ ฉัตรวิโรจน์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียง ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) คุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านแนวคิด ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากสังคม และบทบาทของครูในการส่งเสริมความรู้ในด้านการสอนเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และด้านการให้คำปรึกษาเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียง 3) ปัญหาอุปสรรคของครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาแบบแบ่งชั้น จากครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำนวน 361 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ครูมีบทบาทในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 44.30 อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 34.50 และอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 21.30 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติบทบาทของครู ได้แก่ 1) เจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนเศรษฐกิจพอเพียง 2) การสนับสนุนจากหน่วยงานเอกชน 3) การสนับสนุนจากโรงเรียน และ 4) รายวิชาที่สอน เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมด สามารถทำนายการปฏิบัติบทบาทของครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียง ได้ร้อยละ 18.80 ในการปฏิบัติหน้าที่ของครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียง มีปัญหาในด้านผู้เรียนมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านผู้บริหารและด้านไม่ว่ากรณีต่างๆอื่น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้เพื่อนร่วมงาน

เรียรธิดา เหมพิพัฒน์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จำนวน 349 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า F-test ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์ ได้แก่ คณะสถิติประยุกต์ โครงการบัณฑิตศึกษาการพัฒนาศาสตร์พยาบาล มนุษย์ โครงการบัณฑิตศึกษาเทคโนโลยีการบริหาร และสำนักพัฒนาบัณฑิตศึกษาหลักสูตรการจัดการสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีผลการศึกษเฉลี่ยตั้งแต่ 3.21 ถึง 3.49 จบปริญญาตรีสาขาวิทยาศาสตร์/เกษตร ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ และได้รับข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์ 2) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นด้วยต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทั้ง 6 ด้าน พบว่า ในระดับความคิดเห็นค่อนข้างสูง คือ ด้านการนำไปประยุกต์ ในระดับความคิดเห็นปานกลาง คือ ด้านการนำมาใช้ประโยชน์ ด้านอธิบายปรากฏการณ์ ด้านการขยายขององค์ความรู้ ด้านความเข้าใจในเนื้อหาสาระ และด้านการรับรู้ในเนื้อหาสาระ

สกล พรหมสิน (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชน ตำบลหงษ์เจริญ อำเภอกำแพง จังหวัดชุมพร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงและระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลหงษ์เจริญ อำเภอกำแพง จังหวัดชุมพร รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลหงษ์เจริญ อำเภอกำแพง จังหวัดชุมพร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ประชาชน 14 หมู่บ้าน ในเขตตำบลหงษ์เจริญ อำเภอกำแพง จังหวัดชุมพร จำนวน 195 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2545 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์จำแนกพหุ (Multiple Classification Analysis) ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มครัวเรือนตัวอย่างส่วนใหญ่มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 50.80 ไม่ว่ากร 48.70 และ 0.50 ตามลำดับ มีคุณภาพชีวิตระดับปานกลางและระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 64.60 และ 35.40 ตามลำดับ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ทั้ง 4 ด้าน กับคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชน ตำบลหงษ์เจริญ อำเภอกำแพง จังหวัดชุมพร พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ที่มีปัจจัย

ด้านครอบครัวเข้มแข็ง สามารถอธิบายความแปรปรวนคุณภาพชีวิตได้ดีกว่าปัจจัยด้านรายได้พอเพียง การศึกษาถ้วนทั่ว และปัจจัยสี่พอเพียง โดยปัจจัยทั้ง 4 ด้านนี้ สามารถอธิบายหรือพยากรณ์คุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลหงษ์เจริญ อำเภอนาทม จังหวัดอุดรธานี ช่วงเดือนตุลาคม – ธันวาคม 2545 ได้ร้อยละ 46.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศศิพรรณ บัวทรัพย์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การศึกษานี้ได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า F-test ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ศึกษาคณะนิติศาสตร์ จบการศึกษาชั้น ม.6 ก่อนเข้ารับการศึกษาที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์ ครอบครัว และเพื่อนหรือผู้นำกลุ่ม ตามลำดับ 2) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นด้วยต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรับรู้ในเนื้อหาสาระ ด้านความเข้าใจในเนื้อหาสาระ ด้านการปฏิบัติหรือการประยุกต์ใช้และด้านการเผยแพร่ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ เพศ คณะที่ศึกษาและการรับรู้จากครอบครัว ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาที่จบก่อนเข้าศึกษา ภูมิลำเนา การรับรู้จากสื่อมวลชน การรับรู้จากเพื่อนหรือผู้นำกลุ่ม

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า มีผู้ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับกลุ่มตัวอย่างหลายระดับ คือนักเรียนระดับมัธยมศึกษา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และประชาชนทั่วไป และตัวแปรที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีหลายลักษณะเช่นกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับประชาชนทุกระดับและมุมมองในการนำไปใช้มีหลายมุมมอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 – 4 ทุกสาขาวิชา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 1263 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 – 4 ทุกสาขาวิชา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 294 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970 : 607-610) ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบโควตา โดยเลือกตามสาขาวิชาและชั้นปี ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนนักศึกษาที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชาและชั้นปี

สาขาวิชา	ชั้นปี								รวม	
	ปีที่ 1		ปีที่ 2		ปีที่ 3		ปีที่ 4			
	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S
1. สถาปัตยกรรม (ต่อเนื่อง)	74	17	79	18					153	35
2. สถาปัตยกรรมภายใน (ต่อเนื่อง)	33	8	19	4					52	12
3. ศิลปอุตสาหกรรม (ต่อเนื่อง)	38	9	43	10					81	19
4. วิศวกรรมโทรคมนาคม (ต่อเนื่อง)	45	11	78	18					123	29
5. เทคโนโลยีการวัดคุมทางอุตสาหกรรม (ต่อเนื่อง)	37	9	32	7					69	16

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

สาขาวิชา	ชั้นปี								รวม	
	ปีที่ 1		ปีที่ 2		ปีที่ 3		ปีที่ 4			
	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S
6. วิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (ต่อเนื่อง)	26	6	43	10					69	16
7. คอมพิวเตอร์ (ต่อเนื่อง)	42	10	44	10					86	20
8. เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช (ต่อเนื่อง)	8	2	11	3					19	5
9. เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ (ต่อเนื่อง)	10	2	14	3					24	5
10. อุตสาหกรรมเกษตร (ต่อเนื่อง)	21	5	26	6					47	11
11. วิศวกรรมสภาพแวดล้อมภายใน (หลักสูตร 5 ปี)	53	12	33	8					86	20
12. วิศวกรรมออกแบบ (หลักสูตร 5 ปี)	55	13	36	8					91	21
13. วิศวกรรมวิศวกรรม (หลักสูตร 5 ปี)	33	8	15	4					48	12
14. ภาษาญี่ปุ่น (หลักสูตร 4 ปี)	42	10	39	9	34	8	37	9	152	36
15. ภาษาอังกฤษ (หลักสูตร 4 ปี)	44	10							44	10
16. ภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ (หลักสูตร 4 ปี)			47	11	39	9	33	7	119	27
รวม	561	132	559	129	73	17	70	16	1263	294

หมายเหตุ N หมายถึง จำนวนนักศึกษาที่เป็นประชากร

S หมายถึง จำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ตอนที่ 1 เป็นแบบวัดเพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสาขาวิชาและชั้นปีที่ศึกษา จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดความรู้ความเข้าใจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับ นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่ง คำถามเป็นการวัดความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะ เป็นแบบถูก-ผิด จำนวน 10 ข้อ และเป็นแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ มีเกณฑ์การให้ คะแนนคือ ข้อที่ตอบถูกต้องให้ 1 คะแนน ส่วนข้อที่ตอบไม่ถูกต้อง ไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ข้อ ให้ 0 คะแนน รวมทั้งหมด 20 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบวัดพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับ นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่ง มีลักษณะเป็นสถานการณ์ให้นักศึกษาได้ศึกษา แล้วกำหนดคำตอบเป็นแบบเลือกตอบจำนวน 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นรายข้อ

ลักษณะการเลือกตัวเลือกที่เป็นคำตอบ	คะแนนที่ได้
ถ้าเลือกตัวเลือกที่แสดงถึงการมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจน	3
ถ้าเลือกตัวเลือกที่แสดงถึงการมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นบางส่วน	2
ถ้าเลือกตัวเลือกที่แสดงถึงการมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเล็กน้อย	1

3.2.2 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากหนังสือ เอกสาร บทความ และข้อมูลจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างแบบวัดโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) สร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คำถามเป็น

เอกสาร การวัดความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะเป็นแบบถูก-ผิด จำนวน 17 ข้อ และเป็นแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ รวมเป็น 32 ข้อ และสร้างแบบวัดพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งมีลักษณะเป็น

สถานการณ์ให้นักศึกษาได้ศึกษา แล้วกำหนดคำตอบเป็นแบบเลือกตอบจำนวน 3 ตัวเลือก จำนวน 25 ข้อ

2) หาความตรง (Validity) โดยนำแบบวัดที่สร้างไปให้ อาจารย์ดวงฤดี ถิ่นวิไล อาจารย์โรงเรียนวัดศาลาศึกษาศาสตร์ชัยวิศาล จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวัด ให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข แล้วคัดเลือกแบบวัดความรู้ความเข้าใจ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นแบบถูก-ผิด ไว้ 10 ข้อ และเป็นแบบเลือกตอบไว้ 10 ข้อ รวมเป็น 20 ข้อ และแบบวัดพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้จำนวน 20 ข้อ

3. นำแบบวัดที่ได้หาความตรงแล้วจำนวน 40 ข้อ ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม 2551 โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตามสาขาวิชาและชั้นปีที่ปรากฏในตารางที่ 3.1 ได้ข้อมูลจำนวน 294 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ยร้อยละของความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยร้อยละเป็นระดับความรู้ความเข้าใจและระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังตารางที่ 3.3 และ 3.4

ตารางที่ 3.3 เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยร้อยละของความรู้ความเข้าใจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ค่าเฉลี่ยร้อยละ	ระดับความรู้ความเข้าใจ
80 – 100	มาก
50 - 79	ปานกลาง
ต่ำกว่า 50	น้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใดโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารที่พิมพ์ขึ้นไว้

ตารางที่ 3.4 เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ค่าเฉลี่ยร้อยละ	ระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตน
80 – 100	ดี
50 - 79	พอใช้
ต่ำกว่า 50	ปรับปรุง

2. หาค่าสหสัมพันธ์ Pearson Product Moment Correlation เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดดังนี้

ผลการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจและระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ดังแสดงในตารางที่ 4.1 และ 4.2

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.1 จำนวนนักศึกษา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยร้อยละ ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สาขาวิชา	n	$\bar{X}$	S	ค่าเฉลี่ยร้อยละ	ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
1. สถาปัตยกรรม (ต่อเนื่อง)	35	11.45	2.20	57.28	ปานกลาง
2. สถาปัตยกรรมภายใน (ต่อเนื่อง)	12	11.08	2.99	55.41	ปานกลาง
3. ศิลปอุตสาหกรรม (ต่อเนื่อง)	19	13.36	2.62	66.84	ปานกลาง
4. วิศวกรรมโทรคมนาคม (ต่อเนื่อง)	29	11.58	1.65	57.93	ปานกลาง
5. เทคโนโลยีการวัดคุมทางอุตสาหกรรม (ต่อเนื่อง)	16	11.00	2.65	55.00	ปานกลาง
6. วิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (ต่อเนื่อง)	16	12.75	1.69	63.75	ปานกลาง
7. คอมพิวเตอร์ (ต่อเนื่อง)	20	10.90	2.78	54.50	ปานกลาง
8. เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช (ต่อเนื่อง)	5	10.80	1.30	54.00	ปานกลาง
9. เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ (ต่อเนื่อง)	5	10.60	0.54	53.00	ปานกลาง

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สาขาวิชา	n	$\bar{X}$	S	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
10. อุตสาหกรรมเกษตร (ต่อเนื่อง)	11	13.90	2.07	69.54	ปานกลาง
11. ครุศาสตร์สภาพแวดล้อมภายใน (หลักสูตร 5 ปี)	20	12.90	1.83	64.50	ปานกลาง
12. ครุศาสตร์ออกแบบ (หลักสูตร 5 ปี)	21	10.90	2.77	54.52	ปานกลาง
13. ครุศาสตร์วิศวกรรม (หลักสูตร 5 ปี)	12	11.41	2.31	57.08	ปานกลาง
14. ภาษามือ (หลักสูตร 4 ปี)	36	13.02	1.78	65.13	ปานกลาง
15. ภาษาอังกฤษและภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ (หลักสูตร 4 ปี)	37	10.78	3.70	53.91	ปานกลาง
รวม	294	11.81	2.60	59.08	ปานกลาง

จากตารางที่ 4. 1 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังทุกสาขาวิชาและโดยรวม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.2 จำนวนนักศึกษา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยร้อยละ ระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สาขาวิชา	n	$\bar{X}$	S	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
1. สถาปัตยกรรม (ต่อเนื่อง)	35	47.08	4.93	78.47	พอใช้
2. สถาปัตยกรรมภายใน (ต่อเนื่อง)	12	44.75	4.84	74.58	พอใช้
3. ศิลปอุตสาหกรรม (ต่อเนื่อง)	19	49.52	3.45	82.54	ดี
4. วิศวกรรมโทรคมนาคม (ต่อเนื่อง)	29	49.13	3.94	81.89	ดี
5. เทคโนโลยีการควบคุมทางอุตสาหกรรม (ต่อเนื่อง)	16	45.50	4.80	75.83	พอใช้
6. วิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (ต่อเนื่อง)	16	49.12	4.34	81.87	ดี
7. คอมพิวเตอร์ (ต่อเนื่อง)	20	47.15	5.39	78.58	พอใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

สาขาวิชา	n	$\bar{X}$	S	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตามปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง
8. เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช (ต่อเนื่อง)	5	51.00	2.23	85.00	ดี
9. เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ (ต่อเนื่อง)	5	51.00	1.73	85.00	ดี
10. อุตสาหกรรมเกษตร (ต่อเนื่อง)	11	50.63	5.85	84.39	ดี
11. วิศวกรรมสภาพแวดล้อมภายใน (หลักสูตร 5 ปี)	20	49.40	4.04	82.33	ดี
12. วิศวกรรมออกแบบ (หลักสูตร 5 ปี)	21	47.95	6.07	79.92	พอใช้
13. วิศวกรรมวิศวกรรม (หลักสูตร 5 ปี)	12	46.33	4.83	77.22	พอใช้
14. ภาษาญี่ปุ่น (หลักสูตร 4 ปี)	36	48.88	5.13	81.48	ดี
15. ภาษาอังกฤษและภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ (หลักสูตร 4 ปี)	37	45.40	5.78	75.67	พอใช้
รวม	294	47.84	5.09	79.73	พอใช้

จากตารางที่ 4. 2 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 8 สาขาวิชา คือสาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ (ต่อเนื่อง) สาขาวิชา อุตสาหกรรมเกษตร (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาวิศวกรรมสภาพแวดล้อมภายใน (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น (หลักสูตร 4 ปี) มีพฤติกรรมปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับดี ส่วนอีก 7 สาขาวิชา และโดยรวม มีพฤติกรรมปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับพอใช้

ตารางที่ 4.3 สหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระ

จอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่... ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

สาขาวิชา	n	สหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรม การปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
1. สถาปัตยกรรม (ต่อเนื่อง)	35	.368*

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

สาขาวิชา	n	สหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. สถาปัตยกรรมภายใน (ต่อเนื่อง)	12	.671*
3. ศิลปอุตสาหกรรม (ต่อเนื่อง)	19	.479*
4. วิศวกรรมโทรคมนาคม (ต่อเนื่อง)	29	.271
5. เทคโนโลยีการวัดคุมทางอุตสาหกรรม (ต่อเนื่อง)	16	.428
6. วิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (ต่อเนื่อง)	16	-.222
7. คอมพิวเตอร์ (ต่อเนื่อง)	20	.229
8. เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช (ต่อเนื่อง)	5	.857
9. เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ (ต่อเนื่อง)	5	.264
10. อุตสาหกรรมเกษตร (ต่อเนื่อง)	11	.071
11. วิศวกรรมสภาพแวดล้อมภายใน (หลักสูตร 5 ปี)	20	.347
12. วิศวกรรมออกแบบ (หลักสูตร 5 ปี)	21	.430
13. วิศวกรรมวิศวกรรม (หลักสูตร 5 ปี)	12	-.022
14. ภาษาญี่ปุ่น (หลักสูตร 4 ปี)	36	.222
15. ภาษาอังกฤษ และภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ (หลักสูตร 4 ปี)	37	.710**
รวม	294	.429**

*p < .05

**p < .01

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า ความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาคณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สาขาวิชาสถาปัตยกรรม (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน (ต่อเนื่อง)
สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม (ต่อเนื่อง) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรปฏิบัติตนตามปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาคณะ
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาภาษาอังกฤษและภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ (หลักสูตร 4 ปี) และ
โดยรวมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาสาขาอื่นๆ นอกจากนี้ไม่มี
ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยความเชื่อมั่น 95 %

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

1. นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังทุกสาขาวิชาและโดยรวม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง

นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 8 สาขาวิชา คือสาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาครุศาสตร์สภาพแวดล้อมภายใน(หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น (หลักสูตร 4 ปี) มีพฤติกรรมปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับดี ส่วนอีก 7 สาขาวิชา และโดยรวมมีพฤติกรรมปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับพอใช้

2. ความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาสถาปัตยกรรม (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม (ต่อเนื่อง) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาภาษาอังกฤษและภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ (หลักสูตร 4 ปี) และโดยรวมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาสาขาอื่นๆ นอกจากนี้ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยความเชื่อมั่น 95 %

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังทุกสาขาวิชาและโดยรวม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่นักศึกษารับรู้โดยผ่านสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อโทรทัศน์ ฯลฯ เป็นความรู้ที่ได้เผยแพร่โดยการกล่าวถึงภาพรวมและมักจะ

เชื่อมโยงเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนในชนบทเป็นส่วนใหญ่ (ทรงชัย ดิยา นนท์. 2542 : บทคัดย่อ ; สมหมาย สาตทรัพย์. 2542 : บทคัดย่อ ; ปรีชา พรหมมา. 2543 : บทคัดย่อ ; วรวิมล โรมรัตนพันธ์ และคณะ. 2546 : บทคัดย่อ) นอกจากนี้ในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง โดยส่วนใหญ่ไม่ได้กล่าวถึงความรู้ความเข้าใจในเชิงนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับ ประชาชนในแต่ละระดับ นักศึกษาจึงรับรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงอย่างผิวเผิน ดังนั้นเมื่อนำมา ทดสอบความรู้กับนักศึกษา จึงทำให้นักศึกษาตอบด้วยความไม่มั่นใจในความรู้ที่มีอยู่

นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง จำนวน 8 สาขาวิชา คือสาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาวิศวกรรม โทecomนาคม (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร- การผลิตพืช (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ (ต่อเนื่อง) สาขาวิชา อุตสาหกรรมเกษตร (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาครุศาสตร์สภาพแวดล้อมภายใน (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชา ภาษาล้านนา (หลักสูตร 4 ปี) มีพฤติกรรมการศึกษาปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับดี ส่วนอีก 7 สาขาวิชา และโดยรวม มีพฤติกรรมการศึกษาปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ใน ระดับพอใช้ การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก โดยพื้นฐานของสังคมไทยมีวัฒนธรรมที่ดี งามในเรื่องของการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน และค่อนข้างสอดคล้องกับแนวคิดของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงอยู่แล้ว และอีกประการหนึ่งนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม เป็น นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัดเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีพฤติกรรมการศึกษาปฏิบัติตนที่ไม่พึงพอใจและ สมเหตุสมผลอยู่เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ดังนั้นจึงทำให้ผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการศึกษาปฏิบัติตนตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับดี ส่วนอีก 7 สาขาวิชาและโดยภาพรวมมีพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับพอใช้ นั้น ถ้าพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ จะเห็นว่าคะแนนที่นักศึกษาทำได้ค่อนข้างสูง (ร้อยละ 74.58 – 79.92) และเกือบถึงเกณฑ์ที่ จะประเมินว่ามีพฤติกรรมการศึกษาปฏิบัติตนอยู่ในระดับดี (เกณฑ์ร้อยละ 80 -100)

2. ความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาสถาปัตยกรรม (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม (ต่อเนื่อง) สาขาวิชา ภาษาอังกฤษและภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ (หลักสูตร 4 ปี) และโดยรวมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาสาขาอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการศึกษาปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การอภิปรายใน ประเด็นนี้ ผู้วิจัยขออภิปรายในภาพรวมที่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการศึกษาปฏิบัติตน ซึ่งอาจเนื่องมาจาก ธรรมชาติของวิชาที่เรียนในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมของนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นวิชาที่สามารถ เชื่อมโยงความรู้ความเข้าใจกับการปฏิบัติตนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้เป็นอย่างดี เนื่องจาก เป็นคณะที่มีจุดเน้น ในการผลิตครู ซึ่งต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับสังคมโดยรวมอยู่แล้ว และตามที่ได้

กล่าวไปแล้วว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด ซึ่งวิถีชีวิตกลมกลืนกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาได้อย่างชัดเจน จึงทำให้ความรู้ความเข้าใจละพฤติกรรมการปฏิบัติตนมีความสัมพันธ์กัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับคณะ อาจดำเนินการในเชิงนโยบายที่จะให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับนักศึกษาอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมและมีความชัดเจนมากกว่าที่เป็นอยู่ ในส่วนของอาจารย์ผู้สอนอาจมีการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในบทเรียนหรือกิจกรรมที่จัดในการเรียนการสอนแต่ละรายวิชา เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อตัวนักศึกษา ในภาพของคณะ สถาบัน และสังคมโดยรวมของประเทศต่อไป
2. ในส่วนของพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งส่วนใหญ่ นักศึกษามีพฤติกรรมอยู่ในระดับดีอยู่แล้ว ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอาจหาทางส่งเสริม สนับสนุนให้การปฏิบัติตนอยู่ในระดับที่ดีตลอดไปหรือทำให้มีพฤติกรรมที่ดีมากยิ่งขึ้นไปอีก

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรทำการวิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในระดับต่างๆ เพื่อศึกษา ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งผลจากการวิจัยจะทำให้สามารถนำมาเป็นประเด็นในการให้ความรู้ เผยแพร่ได้อย่างทั่วถึง ตรงประเด็นและถูกต้อง
2. ควรทำวิจัยในลักษณะของการสร้างองค์ความรู้ และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในแต่ละกลุ่มอาชีพ ระดับการศึกษา หรือในแต่ละสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

เจ เอส แอล. 2550. มารวมเป็นคน พ.ศ.พอเพียง คู่มือ พ.ศ.พอเพียง BE PORPIANG GENERATION. กรุงเทพฯ : เจ เอส แอล.

ทรงชัย ดิยานนท์. 2542. “การศึกษาทักษะของเกษตรกรในการสร้างความมั่นคงทางรายได้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง.” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เชียรริดา เหมพิพัฒน์. 2546. “ความคิดเห็นของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.” ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ประเวศ วะสี. 2542. เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม แนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.

ปรีชา พรหมมา. 2543. “การวิเคราะห์รายได้ของเกษตรกรจากการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงในจังหวัดเพชรบูรณ์.” วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปริญานุษ พิบูลสรารัฐ. 2550. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และการประยุกต์ใช้. เข้าถึงได้จาก <http://www.sufficiencyeconomy.org/>

ผู้จัดการออนไลน์. 2550. “สิ่งงานวิจัยใช้เสริมเศรษฐกิจพอเพียง.” เข้าถึงได้จาก <http://www.manager.co.th/Science/ViewNews.aspx?NewsID=9500000072251>

พัฒนาภรณ์ ฉัตรวิโรจน์. 2545. “บทบาทของครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

โรงเรียนบ้านโคกเพิ่มโคกกลาง. 2550. ทฤษฎีใหม่ในหลวง : ชีวิตที่พอเพียง. เข้าถึงได้จาก <http://school.obec.go.th/bpr/>.

วรวิมล โรมรัตน์พันธ์และคณะ. 2546. การศึกษาทุนทางสังคมในฐานะปัจจัยการผลิตของเศรษฐกิจชุมชน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. 2550. เศรษฐกิจพอเพียง. เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org>.

ศศิพรรณ บัวทรัพย์. 2547. “ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญา

เอกสารนี้เป็นเอกสารเศรษฐกิจพอเพียง.” ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. 2550. เข้าถึงได้จาก

http://www.northernstudy.org/index_001.html.

ศูนย์การเรียนรู้และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริภาคใต้. 2550. เข้าถึงได้จาก

<http://www.moe.go.th/southernstudy/tp.php>.

สกล พรหมสิน. 2546. “ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชน ตำบลห้วยเจริญ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดชุมพร.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมหมาย สาททรัพย์. 2542. “ความเข้มแข็งของชุมชนตามแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของชาวพุทธ : ศึกษากรณีชุมชน ตีระชะอโศก อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.). 2549. คู่มือแนวทางชีวิต รักพอ เพื่อพ่อ ขอดำเนินชีวิตด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).

Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. 1970. “DETERMINING SAMPLE SIZE FOR RESEARCH ACTIVITIES.” **EDUCATIONAL AND PSYCHOLOGICAL MEASUREMENT.** 30(3) : 607 – 610.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก
แบบวัดความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
และกระดาศำตอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบวัดความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

.....

คำชี้แจง แบบวัดฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน รวม 40 ข้อ แบ่งเป็น

ตอนที่ 1 ความรู้ความเข้าใจ เป็นแบบถูกผิด 10 ข้อ และแบบเลือกตอบ 10 ข้อ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการปฏิบัติตน เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 1

ตอนที่ 1.1 ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ท่านเห็นว่าถูกต้องและ ✗ หน้าข้อที่ท่านเห็นว่าผิดลงในกระดาษคำตอบ

1. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นสามารถนำไปปฏิบัติได้เฉพาะภาคเกษตรกรรม ไม่เหมาะสมกับภาคธุรกิจอุตสาหกรรม
2. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักที่ปฏิเสธระบบทุนนิยมต่อต้านการเปลี่ยนแปลงสู่สิ่งใหม่ๆ
3. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจและสังคมให้เข้มแข็งและมีความสมดุล
4. การพึ่งพาตนเองให้มากที่สุดนั้นนับว่าเป็นภูมิคุ้มกันที่ดียิ่งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. องค์กรหรือบริษัทใดที่ดำเนินธุรกิจตามกรอบของมาตรฐานทางจริยธรรมที่ดีหรือ Good Governance ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
6. “การจะเป็นเสือนั้นมันไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรา พออยู่ พอกิน...” เป็นพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่เชื่อมโยงถึงเศรษฐกิจพอเพียง
7. ความพอดี ไม่มากไม่น้อยเกินไป ไม่สุดโต่ง คือนิยามของ “ความมีเหตุผล”
8. การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรขององค์กรให้มีศักยภาพสูงสุด ถือเป็นแนวทางหนึ่งในการมีภูมิคุ้มกันที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
9. หลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ 3 ห่วง 3 เงื่อนไข
10. คนที่มีฐานะดีในขั้นเป็นเศรษฐีไม่จำเป็นต้องนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ตอนที่ 1.2 ให้เขียนเครื่องหมาย ✗ ลงในช่องของตัวเลือกที่ท่านเห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องลงในกระดาษคำตอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ข้อใดต่อไปนี้มี ความหมายถูกต้องและครอบคลุมกับคำว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” มากที่สุด

1. ทางสายกลาง
2. ความพอเหมาะพอดี
3. ความก้าวหน้าที่สมดุล

2. หลักการและเงื่อนไขในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือข้อใด
  1. พอกิน พอใช้ พอเพียง ความรู้คู่คุณธรรม
  2. พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน และคุณธรรมนำความรู้
  3. พอเพียง พอประมาณ รู้จักให้ และมีจรรยาบรรณ มีวิสัยทัศน์
3. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น มีฐานคิดที่สำคัญเรื่องใดมากที่สุด
  1. การพัฒนาเศรษฐกิจพร้อมกับพัฒนาสังคม
  2. การพัฒนารักษาวัฒนธรรมพร้อมความมั่นคงของประเทศ
  3. การพัฒนาคนในชุมชนในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมควบคู่กับคุณธรรม
4. “ใครๆ เขาก็มีกัน” หรือ “อยากได้ ก้ดังอินเทอร์เน็ต” ข้อความเหล่านี้แสดงว่าผู้พูดขาดหลักข้อใด

เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

  1. มีเหตุผล
  2. พอประมาณ
  3. มีภูมิคุ้มกันที่ดี
5. คำว่า “อนาคตคือความไม่แน่นอน เพราะฉะนั้นเราต้องมีการเตรียมตัวให้พร้อม” นั้น ตรงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องใด
  1. มีเหตุผล
  2. พอประมาณ
  3. มีภูมิคุ้มกันที่ดี
6. คุณลักษณะประการใดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ทำให้ประชาชนไม่ตกเป็นเหยื่อของกระแสทุนโลกในรูปแบบต่างๆ
  1. มีเหตุผล
  2. พอประมาณ
  3. มีภูมิคุ้มกันที่ดี
7. การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นต้องเน้นให้เกิดขึ้นที่มิติใดเป็นประการแรก
  1. มิติด้านจิตใจ
  2. มิติด้านเศรษฐกิจ
  3. มิติด้านสังคมและวัฒนธรรม
8. “การจะทำอะไรต้องตรวจสอบศักยภาพของตัวเองเสียก่อน” ตรงกับหลักการข้อใดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  1. มีเหตุผล
  2. พอประมาณ
  3. มีภูมิคุ้มกันที่ดี
9. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขัดแย้งกับหลักการทางธุรกิจที่เน้นกำไรหรือไม่ เพราะเหตุใด
  1. ไม่ขัดแย้งกัน เพราะเศรษฐกิจพอเพียงจะมีภูมิคุ้มกันที่ดีทำให้ธุรกิจไม่ขาดทุน
  2. ขัดแย้งกัน เพราะคนจะมีความสนใจน้อย ไม่พยายามพัฒนาตนเองและเทคโนโลยี
  3. ไม่ขัดแย้งกัน เพราะเศรษฐกิจพอเพียงยอมรับการมีกำไรระดับพอประมาณ มีเหตุผล และมี คุณธรรม
10. บุคคลใดต่อไปนี้คือผู้ที่มีความพอประมาณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารช่วยใช้ของอย่างคุ้มค่า ประหยัดการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้ง 2. นวัตกรรมนี้มีரியจ่ายสมดุคกับรายรับ ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
3. ทิพวรรณมีเงินเหลือออกมทุกๆ เดือน

8. เมื่อมีปัญหาอย่างไรอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น ท่านมีวิธีการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นอย่างไรจึงจะตรงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด

1. ตั้งสติก่อนแล้วพยายามหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหานั้น
2. เบิกความสนใจโดยกลับไปทำเรื่องอื่นที่ชอบแทนชั่วคราว
3. พยายามไม่คิดถึงปัญหาเหล่านั้นเพราะจะทำให้เกิดความเครียดมากขึ้น

9. ท่านมีพฤติกรรมในการเลือกซื้อของตรงกับข้อใด

1. อยากได้อะไรก็ซื้อ ถ้าสิ่งนั้นถูกใจ
2. คำนึงถึงรายรับ รายจ่าย และความเหมาะสม จำเป็นเสมอ
3. เลือกซื้อสิ่งของ เครื่องใช้ที่จำเป็นและมีประโยชน์เท่านั้น

10. ท่านคิดว่าคุณธรรมเรื่องใดต่อไปที่ท่านยังขาดอยู่ และอาจทำให้ท่านเป็นผู้ที่ไม่มีความพอเพียง

1. ความซื่อสัตย์สุจริต
2. ความมีวินัยในตนเอง
3. ความขยันหมั่นเพียร

11. ท่านมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนอย่างไร

1. รู้สึกไม่ค่อยพอใจเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จมากกว่า
2. สามารถยอมรับได้เมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จมากกว่า
3. รู้สึกชื่นชมและยินดีเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จมากกว่า

12. ให้ท่านพิจารณามุคผลทั้ง 3 ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามด้านล่าง

คนที่ 1 วิจัยซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือหวยบนดินเพราะเป็นวิธีรวยทางลัด ที่ไม่ต้องทำงานหนัก

คนที่ 2 เมื่อเพื่อนๆ ชวนให้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือหวยบนดิน รัตนาก็ปฏิเสธ เพราะเชื่อว่าเป็นวิธีที่ไม่ส่งเสริมให้คนเห็นคุณค่าของการทำงาน

คนที่ 3 ดวงดาวซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือหวยบนดินเป็นครั้งคราว โดยหวังถูกรางวัลเล็กน้อย จากกรณีข้างต้นท่านมีพฤติกรรมตรงกับใครมากที่สุด

1. วิจัย
2. รัตนา
3. ดวงดาว

13. โดยปกติท่านมีพฤติกรรมในการบริโภคอย่างไร

1. มีมากใช้มาก มีน้อยใช้น้อย
2. ใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์สูงสุด
3. เป็นตัวของตัวเองไม่หลงไปตามกระแส

14. ท่านมีพฤติกรรมตามข้อใดที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ท่านสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างดี

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งนั้น วางแผนการใช้จ่ายในอนาคต และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. วางแผนการใช้ทรัพย์สินของอย่างคุ้มค่า
2. ใจดีต่อตนเองที่จะประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง

15. เมื่อท่านเห็นนักเรียน นักศึกษา ที่มีพฤติกรรมเหล่านี้ เช่น ใช้โทรศัพท์มือถือถือราคาแพง โกรกผเดินเที่ยวห้างสรรพสินค้าในเวลาเรียน ท่านคิดว่าท่านจะมีพฤติกรรมเช่นนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด
1. มีพฤติกรรมเช่นนี้ เพราะเป็นสิ่งที่สังคมส่วนใหญ่กระทำกัน
  2. มีพฤติกรรมเช่นนี้ เพราะเป็นเรื่องไม่เสียหายสำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา
  3. ไม่มีพฤติกรรมเช่นนี้ เพราะไม่สมควรที่นักเรียน นักศึกษาจะปฏิบัติ
16. ท่านมีพฤติกรรมการบริโภคแบบใด
1. พยายามลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นออกไป
  2. ใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นโดยคำนึงถึงรายรับ
  3. ซื้อสิ่งของเครื่องใช้ที่มียี่ห้อเพราะมีคุณภาพดี
17. ท่านมีพฤติกรรมตรงตามข้อใดต่อไปนี้มากที่สุด
1. มีนัดสังสรรค์กับเพื่อนๆ เป็นประจำ
  2. ชอบรับประทานอาหารนอกบ้านอยู่เสมอ
  3. รับประทานอาหารนอกบ้านเป็นครั้งคราวในโอกาสพิเศษ
18. ท่านมีแนวความคิดตรงกับข้อใดมากที่สุด
1. ไม่ควรแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกับใคร
  2. ควรใช้ชีวิตด้วยปัจจัย 4 ก็เพียงพอแล้ว
  3. ควรใช้ทรัพยากรทุกอย่างให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด
19. คติประจำใจของท่านตรงกับข้อใดที่ท่านนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน
1. น้ำขึ้นให้รีบตัก
  2. ช้าๆ ได้พร้าเล่มงาม
  3. มือใครยาวสาวได้สาวเอา
20. ส่วนใหญ่ท่านมีวิธีการประหยัดพลังงานตามข้อใด
1. ไม่เปิดไฟฟ้าเกินความจำเป็น
  2. ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าให้น้อยที่สุด
  3. ปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดหลังเลิกใช้งานแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระดาษคำตอบ

.....
คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างและทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ท่านศึกษาอยู่ชั้นปีที่.....
2. ท่านศึกษาในสาขา.....

ตอนที่ 1

ตอนที่ 1.1 ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ท่านเห็นว่าถูกต้องและ ✗ หน้าข้อที่ท่านเห็นว่าผิด

..... 1.	..... 6.
..... 2.	..... 7.
..... 3.	..... 8.
..... 4.	..... 9.
..... 5.	..... 10.

ตอนที่ 1.2 ให้เขียนเครื่องหมาย ✗ ลงในช่องของตัวเลือกที่ท่านเห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

ข้อที่	1	2	3	ข้อที่	1	2	3
1				6			
2				7			
3				8			
4				9			
5				10			

ตอนที่ 2 ให้เขียนหมายเลขของตัวเลือกที่ท่านเห็นว่าตรงกับพฤติกรรมของท่านมากที่สุด

ข้อที่	คำตอบ	ข้อที่	คำตอบ
1		11	
2		12	
3		13	
4		14	
5		15	
6		16	
7		17	
8		18	
9		19	
10		20	

ภาคผนวก ข
เฉลยแบบวัดความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมกรปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เฉลยแบบวัดความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมกรปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 1

ตอนที่ 1.1

ข้อ 1. ✗	ข้อ 2. ✗	ข้อ 3. ✓	ข้อ 4. ✓	ข้อ 5. ✓
ข้อ 6. ✓	ข้อ 7. ✗	ข้อ 8. ✓	ข้อ 9. ✗	ข้อ 10. ✗

ตอนที่ 1.2

ข้อ 1. 1	ข้อ 2. 2	ข้อ 3. 3	ข้อ 4. 1	ข้อ 5. 3
ข้อ 6. 3	ข้อ 7. 1	ข้อ 8. 2	ข้อ 9. 3	ข้อ 10. 2

ตอนที่ 2

ข้อที่				ข้อที่					
1	ตัวเลือก	1	2	3	11	ตัวเลือก	1	2	3
	คะแนน	3	1	2		คะแนน	1	2	3
2	ตัวเลือก	1	2	3	12	ตัวเลือก	1	2	3
	คะแนน	3	1	2		คะแนน	1	3	2
3	ตัวเลือก	1	2	3	13	ตัวเลือก	1	2	3
	คะแนน	3	2	1		คะแนน	1	3	2
4	ตัวเลือก	1	2	3	14	ตัวเลือก	1	2	3
	คะแนน	3	2	1		คะแนน	1	2	3
5	ตัวเลือก	1	2	3	15	ตัวเลือก	1	2	3
	คะแนน	3	2	1		คะแนน	1	2	3
6	ตัวเลือก	1	2	3	16	ตัวเลือก	1	2	3
	คะแนน	3	2	1		คะแนน	2	3	1
7	ตัวเลือก	1	2	3	17	ตัวเลือก	1	2	3
	คะแนน	2	3	1		คะแนน	1	2	3
8	ตัวเลือก	1	2	3	18	ตัวเลือก	1	2	3
	คะแนน	3	2	1		คะแนน	1	2	3
9	ตัวเลือก	1	2	3	19	ตัวเลือก	1	2	3
	คะแนน	1	3	2		คะแนน	2	3	1
10	ตัวเลือก	1	2	3	20	ตัวเลือก	1	2	3
	คะแนน	1	3	2		คะแนน	2	1	3